

Terapijski pas – pomoć u poticanju govorno-jezičnog razvoja

U članku se govori o ulozi terapijskih pasa u poticanju govorno-jezičnog razvoja djece. Opisani su rezultati zamijećeni u djece s govorno-jezičnim i komunikacijskim teškoćama s kojom se u sklopu pilot-projekta radilo s terapijskim psom u odgojno-obrazovnim ustanovama Suvag i Goljak u Zagrebu.

▶ **Lucija Jerbić, prof. logopedinja**
Suradnica Udruge za školovanje pasa
vođača i mobilitet

Proces razvoja djece karakteriziran je individualnim razlikama u pojedinim razvojnim segmentima. U situacijama u kojima je razvojni proces na neki način otežan ili poseban, djeca se uključuju u terapijske procese, specijalizirane ustanove ili posebne odgojno-obrazovne programe. Djeca na taj način uz stručnu pomoć pokušavaju dosegnuti razvojnu razinu svojih vršnjaka ili, u slučajevima u

naša djeca s posebnim potrebama

Grupni rad

kojima razvojna teškoća onemogućuje dosezanje te razine, pokušava se postići optimalna razina koja je svojstvena pojedinom djetetu.

Dječji razvoj karakterizira igra, učenje, usvajanje novih vještina i znanja, a u svakom od tih procesa važnu ulogu ima motivacija za rad. Svako dijete, i ono uobičajenog razvoja i ono s razvojnim teškoćama, treba primjerene poticaje iz okoline kako bi u što većoj mjeri razvilo svoje potencijale. Što smo motiviraniji za rad i što se ugodnije osjećamo u određenoj situaciji, procesi učenja, pamćenja, povezivanja i prisjećanja odvijaju se brže i uspješnije. Djeca s razvojnim teškoćama polaze terapijske i rehabilitacijske programe, u kojima motivacija za rad čini ključni element kako bi njihov razvojni put bio što uspješniji. Terapijski i rehabilitacijski

Uz pomoć psa terapeut kod djeteta postigne ono što bi bez dodatne motivacije i opuštenosti često ostalo potisnuto, skriveno, nedostupno.

procesu u kojima se nalaze djeca s razvojnim teškoćama, pa i programi u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama, često za tu djecu predstavljaju napor, teške i nezanimljive situacije, pa čak i dosadu. Što su terapije dugotrajnije, djeca imaju sve manje motivacije za rad, nemaju želju za

sudjelovanjem, a time se i njihov razvojni proces usporava. Njihove sposobnosti i potencijali na taj način mogu ostati zatambljeni, potisnuti, skriveni.

Terapijski pas kao aktivni sudionik u procesu učenja

Želeći djeci terapijske i rehabilitacijske procese učenja i usvajanja novih vještina i znanja učiniti zanimljivijima i ugodnijima, osmislili smo projekt uvođenja terapijskog psa u terapijske i rehabilitacijske procese. Započeli smo ga provoditi u proljeće 2005. godine u Zagrebu, kao pilot-projekt u koji su bile uključene 3 grupe djece, iz odgojno-obrazovnih ustanova Suvag i Goljak. Naše dosadašnje iskustvo pokazuje nam da se uvođenjem terapijskog psa u terapijske i rehabilitacijske procese kod djece s govorno-jezičnim i komunikacij-

naša djeca s posebnim potrebama

skim teškoćama, dijete opušta i dodatno motivira za rad. Osim što služi za zabavu i opuštanje, terapijski pas igra veliku ulogu u poticanju govorno-jezičnog razvoja i komunikacije kod djece koja imaju takve teškoće.

Psi su po prirodi prijateljski raspoloženi, žele udovoljiti čovjeku, nude bezuvjetno prihvaćanje, smanjuju osjećaj usamljenosti, izazivaju smijeh, zabavu, zadovoljstvo i osjećaj sigurnosti. Ljudi se uz njih osjećaju potrebni. Psi prihvaćaju ograničeni vokabular, usporen govor, pa i osobu koja ne govori. Reagiraju na dodir, gestu, osmijeh, pogled – micanjem ušiju ili mahanjem repom. Prisutnost psa pojačava komunikaciju, a to utječe na pozitivnu socijalnu interakciju kod ljudi (djece i odraslih) koji imaju takve poteškoće.

Uključivanjem terapijskog psa u rad s djecom, postiže se interakcija između djeteta i treniranog terapijskog psa, uz vodstvo terapeuta, s ciljem poticanja optimalnog razvoja djeteta. Uz pomoć psa, terapeut kod djeteta postiže ono što bi bez dodatne motivacije i opuštenosti često ostalo potisnuto, skriveno, nedostupno. Kao živo biće s osjećajima i reakcijama na određene situacije koje dijeli s djetetom, pas predstavlja aktivnog sudionika u procesu učenja, te na taj način i terapeut i pas zajednički sudjeluju u kreiranju djetetovih pozitivnih reakcija. Terapija sa psom nije čudotvorni lijek, isključiva zamjena za druge oblike terapije. Vrlo je prilagodljiva različitim vrstama terapijskih pristupa, jer djeca tijekom nje istodobno uživaju i uče.

Karakteristike rada s terapijskim psom

Ovaj oblik rada orijentiran je prvenstveno na podizanje kvalitete života djece s teškoćama u razvoju, postizanjem optimalne razine komunikacijskih i govorno-jezičnih sposobnosti. Možemo reći da uvođenjem terapijskog psa želimo:

- poticati vokalizaciju kod djece s nerazvijenim govorom;
- djelovati na motivaciju djece

Izazivanje pozitivnih emocija

Što smo motiviraniji za rad i što se ugodnije osjećamo u određenoj situaciji, procesi učenja, pamćenja, povezivanja i prisjećanja odvijaju se brže i uspješnije.

- uključene u terapiju za izvršavanje zadataka;
- poticati i razvijati pozitivne komunikacijske i socijalne vještine, želju za

govorom i interakcijom, te pozitivnu sliku o sebi;

- poticati i razvijati emocionalnu i socijalnu stabilnost;
- djelovati na psihofizički i kognitivni razvoj djece uključene u projekt;
- poticati pozitivne i poželjne oblike ponašanja;
- poticati bogaćenje rječnika;
- osvještivati uvažavanje različitosti u svome okruženju;
- poticati želju za učenjem, čitanjem i pisanjem;
- poticati kreativnost, te omogućiti djeci da prepoznaju vlastite sposobnosti i talente.

